

Gemcitabine при тумори на жлъчните пътища

Ако Вашият лекуващ лекар ви препоръча терапия с Gemcitabine (Гемцитабин) за лечение на Вашето онкологично заболяване, тук може да намерите важна информация, свързана с тези лекарства и страничните им ефекти.

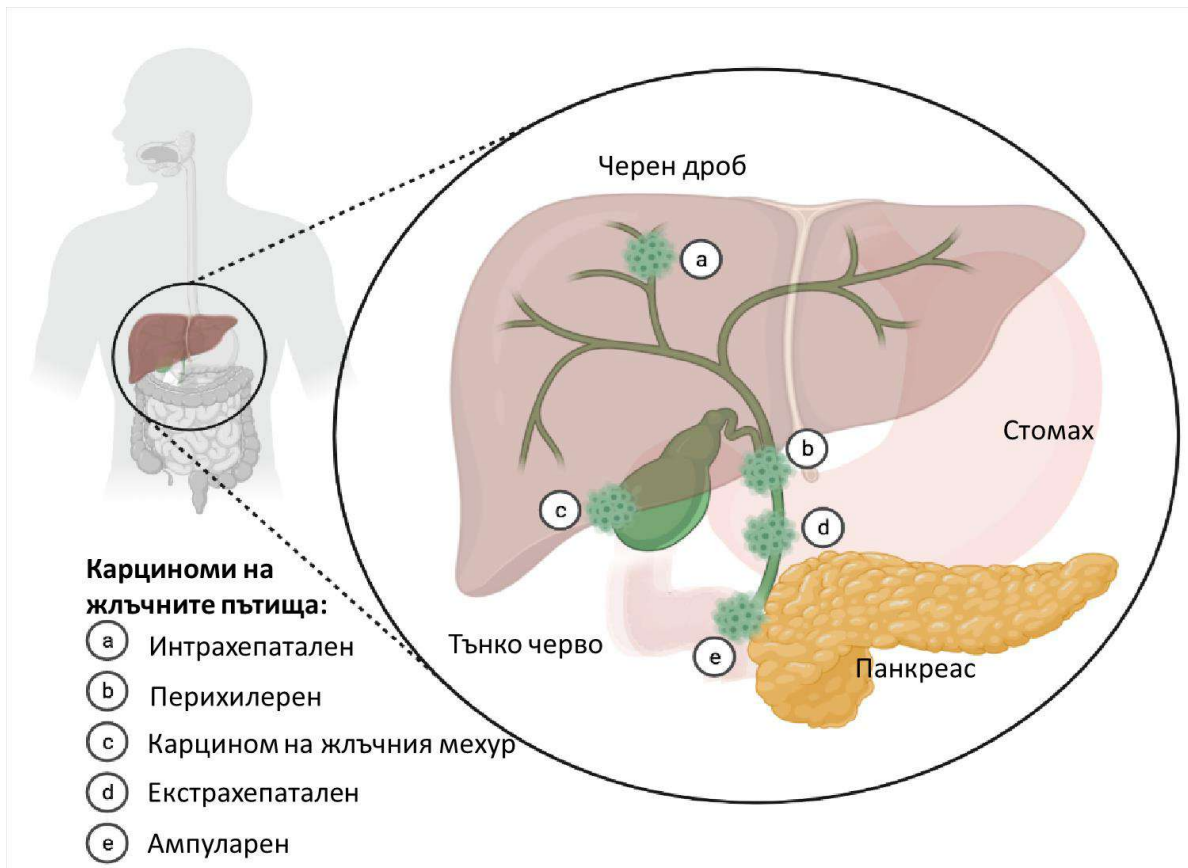
Тумори на жлъчните пътища

Туморите на жлъчните пътища могат да се развият от клетки (наречени холангиоцити), които нормално образуват стените на жлъчната система тази част на картинката отдолу, отбелязана в зелено). Жлъчните каналчета са малки тръбички, през които преминава жлъчка – течност, която служи при храносмилането и преминава от черния дроб и жлъчния мехур до тънкото черво.

Туморите/Карциномите на жлъчните пътища са холангиокарциномът (холангиоцелуларният карцином), карциномът на жлъчния мехур и ампуларният карцином.

- Холангокарциномът (холангиоцелуларният карцином) – познат още като карцином на жлъчните пътища. Този тумор се разделя на три основни подвида в зависимост от това, от коя част на жлъчните пътища произлиза:
  - Интрахепатален холангиокарцином – тогава, когато туморът се развива вътре в черния дроб.
  - Перихепатален холангиокарцином – тогава, когато туморът се развива от жлъчните пътища (дуктуси или още тръбички) в областта, в която непосредствено излизат от черния дроб.
  - Дистален/Екстрахепатален холангиокарцином – тогава, когато се развива от жлъчните канали, разположени по-далече от черния дроб.
- **Карцином на жлъчния мехур** – произхожда от клетките, покриващи стените на жлъчния мехур.
- **Ампуларен карцином** – произхожда от клетките, формиращи областта на връзката между жлъчните пътища и тънкото черво.

Вие сте получили тази брошура, тъй като сте диагностициран с карцином на жлъчните пътища. Може да обсъдите с вашият онколог кой точно вид тумор на жлъчните пътища имате и колко напреднало е заболяването.

Какво представлява медикаментът Gemcitabine (Гемцитабин)

Gemcitabine (Гемцитабин) е химиотерапевтичен медикамент, който убива туморните клетки като повлиява на процесите на клетъчна репликация (размножаване на клетките). Тъй като може да увреди и нормалните клетки, лекарството може да предизвика и някои странични реакции.

Как се прилага Gemcitabine (Гемцитабин)

Лечението Gemcitabine (Гемцитабин) ще ви бъде приложено в болнично заведение, в отделение по Медицинска онкология. Gemcitabine (Гемцитабин) се прилага венозно, инжектирайки се във вената през абокат – малка тръбичка, която е поставена във вена в областта на китката, гърба на дланта, предмишницата от мед. Сестра. Абокътът ще бъде отстранен, след като бъде осъществено вливането на Gemcitabine (Гемцитабин).

Вашият лекар ще уточни точната доза на Gemcitabine (Гемцитабин), която ще получите в зависимост от множество фактори, включително вашата височина, тегло, възраст, общо състояние и придружаващи заболявания.

Няма лекарствена форма на Gemcitabine (Гемцитабин), която да се приема перорално (през устата).

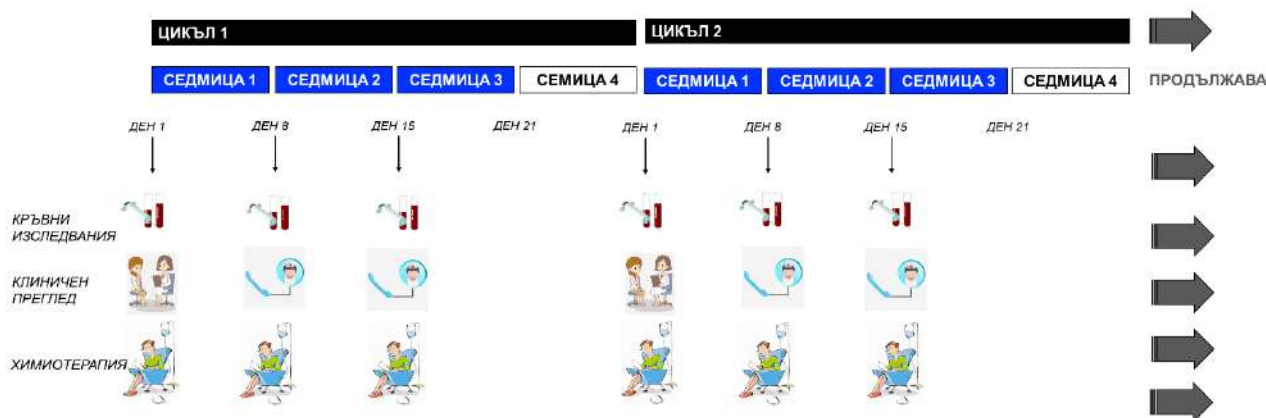
Схема на приложение на Gemcitabine (Гемцитабин)

Лечението с Gemcitabine (Гемцитабин) се провежда на цикли/курсове. Стандартният курс на лечение с Gemcitabine (Гемцитабин) представлява 4-седмичен цикъл, като включва един ден венозна химиотерапия всяка седмица за 3 поредни седмици (Д1, Д8 и Д15), последвани от една седмица почивка.

Преди започване на курса на химиотерапия ще ви бъде взета кръв за лабораторни изследвания и лекуващият ви екип ще ви прегледа за да прецени дали сте в достатъчно добро състояние, за да преминете през лечението. Важно е да споделите всякакви симптоми и оплаквания, които имате от последната визита насам, за да може дозата/схемата на лечение да бъде нагласена и персонализирана, за да отговаря специално за вас и вашите потребности.

На Ден 1 на първата седмица на всеки цикъл химиотерапия ще посетите болничното заведение и ще се срещнете с лекар/медицинска сестра за преглед и за вземане на кръв за лабораторни изследвания преди прилагане на терапията. На Д8 на втората седмица и Д15 на третата седмица се налага да повторите изследванията, но лекуващия екип може да ви консултира по телефона преди да дойдете в болницата за вливане на вашата терапия. Лекуващият ви лекар може да помоли да проведете необходимите кръвни изследвания при вашия личен лекар денят преди визитата ви за химиотерапия. Не се налага да оставате в болница.

Един курс Gemcitabine (Гемцитабин) Зпоредни седмици + 1 почивка.

Продължителност на лечението с Gemcitabine (Гемцитабин)

Вашият лекуващ лекар ще обсъди продължителността на лечението с вас. Най-общо един курс лечение с Gemcitabine (Гемцитабин) трае един месец (4 седмици). Ако понасяте лечението добре ще получите поне 3 месеца химиотерапия преди вашият лекуващ лекар да назначи

Generated by Dr MG Prete and Dr C Braconi (oncologists) based on information developed by Macmillan Cancer Support and used with permission.

Revised by Ms J Milne (nurse), Ms H Morement (patient representative). Translated by Dr V. Megdanova-Chipeva and Dr Y. Popova. Translation

project coordinator: Dr. R Casolino.

контролен скенер, за да разбере дали химиотерапията има ефект. Ако скенера на първите 3 месеца от лечението покаже, че заболяването е стабилно или има намаляване на размера на тумора, вашия лекуващ лекар може да ви препоръча да продължите с лечението за още 3 месеца. След първите 6 месеца от терапията вашият лекар ще обсъди с вас дали е възможно да имате почивка от лечението или е необходимо да продължите с него.

Какви са страничните ефекти на лечението с Gemcitabine (Гемцитабин)?

Има известни странични ефекти при това лечение, но при вас може да не се появи нито едно от тях. Това не означава, че терапията не действа. Няма зависимост между появата или тежестта на страничните ефекти и ефикасността на лекарствата.

При вас може да се появят някои от страничните ефекти, но е слабо вероятно да получите всички такива. Запомнете, че началото, продължителността и тежестта на страничните ефекти са често предвидими, като почти винаги са обратими и би трябвало да изчезнат напълно след спиране на лечението.

Както много други химиотерапевтични лекарства Gemcitabine (Гемцитабин) убива туморните клетки поради способността си да спре разделянето и размножаването им. За съжаление, химиотерапевтичните лекарства не могат да разпознаят нормалните от туморните клетки. Поради което химиотерапията може да убие и нормални клетки, които се делят бързо като кръвните клетки, клетки в устната кухина, стомаха, червата и на други места, което е и причина за някои от страничните им ефекти. Когато се спре лечението, нормалните клетки се възстановяват и са здрави.

Има много лекарства, които могат да бъдат взимани по време на химиотерапевтичното лечение за контрол и минимизиране на възможните странични реакции.

Някои от най-честите странични ефекти

Хематологична токсичност: страничен ефект, отразяващ се върху клетките на кръвта

- **Ниска бройка на белите кръвни клетки и риск от инфекции**

Химиотерапията често води до намаляване на бройката на белите кръвни клетки, които спомагат за борбата с инфекциите. Ако тяхната бройка е твърде ниска (състояние, което се нарича *неутропения*) може да сте в по-висок риск от развитие на инфекции. В тези случаи е важно да се избягат ситуации, увеличаващи риска от инфектиране, като например да сте в големи групи от хора и покрай болни хора.

Тъй като белите кръвни клетки обичайно достигат най-ниски стойности между 7 и 10 ден от лечението, през този период е особено важно да избягвате риска от инфекции.

Намалението на белите кръвни клетки е от особено значение по време на лечението и вашият лекар ще проверява техните стойности преди всеки следващ курс химиотерапия, за да се увери, че тяхната бройка е достатъчна, за да ви предпази от инфекции докато провеждате химиотерапия.

Generated by Dr MG Prete and Dr C Braconi (oncologists) based on information developed by Macmillan Cancer Support and used with permission.

Revised by Ms J Milne (nurse), Ms H Morement (patient representative). Translated by Dr V. Megdanova-Chipeva and Dr Y. Popova. Translation

project coordinator: Dr. R Casolino.

Обичайно бройката на левкоцитите се възстановява преди началото на следващия цикъл на терапия. Някой път обаче може да се случи тяхната бройка да е твърде ниска и лекарят ви да прецени да отложи терапията за кратък период от време до нормализирането на стойностите им.

Особено важно е да следите за всякакви знаци и симптоми на инфекция и да се свържете с болницата, ако развиеите някои от следните състояние:

- Температура над 38°C (100.4°F), независимо от приема на парацетамол
- Ако рязко се почувствате зле и имате втрисане
- Ако се появи болка в гърлото, кашлица, диария, често уриниране
-

• **Ниски стойности на хемоглобина/червените кръвни клетки**

Химиотерапията може да намали стойностите на хемоглобина/червените кръвни клетки. Най-важната им роля е да пренасят кислород до всички части на организма. Ако има намалени стойности на хемоглобина/червените кръвни клетки (състояние наречено *анемия*), може да се чувствате отпаднали и да имате задух. Ако анемията е тежка, може да се наложи прием в болница и кръвопреливане.

• **Ниски стойности на тромбоцитите и риск от поява на кръвонасядания (синини) и кървене**

Химиотерапията може да намали бройката на тромбоцитите. Тромбоцитите подпомагат съсирването на кръвта. Ако тяхната бройка е твърде ниска (състояние което се нарича *тромбоцитопения*) е възможно да не може да се проведе химиотерапевтичното лечение и докторът да отложи поредния цикъл за кратък период от време до възстановяване на стойностите им.

Ако се появят синини/кръвонасядания или кървене от носа, венците, мали червени петна по кожата, моля информирайте вашия лекар.

Грипоподобни симптоми: Може да усетите такива по време или скоро след химиотерапия:

Чувство на загряване, студ или втрисане

- Висока температура
- Главоболие
- Болки по мускулите
- Отпадналост

Гадене:

Най-често е слабо, понякога придружено от повръщане. Обичайно се контролира добре от подходящи лекарства. Може да се появи от няколко часа до няколко дни след терапията.

Умора: много чест страничен ефект, който може да се засили в хода на терапията.

Намален апетит: Не се тревожете, ако не се храните много за ден-два.

Задръжка на течности:

Може да увеличите теглото си и да наблюдавате оток на в областта на лицето, глезените или краката. От полза може да е да повдигнете краката си и да ги поставите на възглавница. Тези оплаквания ще отзвучат след спиране на лечението.

Generated by Dr MG Prete and Dr C Braconi (oncologists) based on information developed by Macmillan Cancer Support and used with permission.

Revised by Ms J Milne (nurse), Ms H Morement (patient representative). Translated by Dr V. Megdanova-Chipeva and Dr Y. Popova. Translation

project coordinator: Dr. R Casolino.

Някои по-редки странични ефекти

Запек: яденето на храни с високо съдържание на фибри (зеленчуци, плодове, пълнозърнест хляб) и пиенето на поне 2 литра вода може да ви помогне. Може да се нуждаете от лаксативи, ако продължи повече от два / три дни.

Диария: необходимо е да се свържете с вашия лекуващ екип ако имате повече от 4 воднисти изхождания на 24 часа. Докторът ви ще ви предпише анти-диарийни медикаменти. Помнете да пиете много вода, за да наваксите загубите на течността. Ако имате разстройство е добре да приемате храна с ниско съдържание на фибри и да избягвате сурови плодове, плодови сокове, зърнени закуски и зеленчуци. Може да помогне, ако избягвате приема на алкохол, кофеин, млечни продукти и храни с високо съдържание на мазнини.

Разраняване на лигавицата на устната кухина и афти:Трябва да измивате зъбите си след всяко хранене, за да избягвате развитието на микробна флора. За да избегнете разраняване на лигавицата на устната кухина или подпомогнете по-бързо заздравяване на появилите се афти, използвайте мека четка за зъби и изплаквайте устата си три пъти дневно с ½-1 чаена лъжица сода за хляб, разтворена във вода (или с обикновена вода за уста). Добре е да избягвате киселинните храни като портокали, лимони и грейпфрут. Кажете на лекарят ви или мед. сестрата, ако имате афти, тъй като те могат да ви помогнат да ги лекувате и превантите появата на нови такива.

Промени по кожата: Кожата ви може да бъде суха или да се появи обрив

Замаяност: химиотерапията може да предизвика много замаяност (сънливост) и умора. Ако се чувствате много сънливи, не шофирайте и не работете с машини.

Главоболие: Ако се появи, може да вземете болкоуспокояващи като парацетамол.

Нарушения на съня: може да взимате таблетки за улесняване на заспиването, ако се налага.

Съсирване на кръвта: Свържете се с болничното заведение, където се лекувате, ако краката ви са подути, зачервени и възпалени или се появи остър епизод на задух.

Косопад: косата ви може да изтънява, но е малко вероятно да загубите косата си.

Лекарства, с които да контролирате страничните ефекти.

Уверете се, че вашият лекар е запознат с всички странични ефекти, които имате. Има подходящи лекарства за контрол на появилите се оплаквания.

Трябва ли да продължавам да вземам обичайните си лекарства?

Да, трябва да продължите да приемате всички обичайни лекарства. Моля, докладвайте на вашия онкологичен екип за всички лекарства, които приемате, за да могат те да Ви посъветват.

Може ли да се ваксинирам срещу грип?

Да, препоръчва се да имате ваксинация срещу грип, преди да започнете химиотерапията. Ако вече сте започнали химиотерапията, моля, попитайте вашия лекар, който може да ви посъветва за най-подходящия момент за провеждане на ваксинацията.

Съвети по време на лечението

- Пийте много течности (поне 2 литра на ден), за да защитите бъбреците си.
- Хранете се добре. Яденето по малко и на често може да помогне за намаляване на гаденето. Трябва да избягвате мазни или пържени храни. Можете да приемате лекарства против гадене, ако имате нужда.
  - Използвайте електрическа самобръсначка като се бръснете и мека четка за зъби, за да намалите до минимум кървенето.
- Избягвайте излагането на слънце. Използвайте слънцезащитен крем със SPF 15 (или по-висок) и защитно облекло.
  - Може да се чувствате сънливи или замаяни, избягвайте да шофирате и да участвате в дейности, изискващи бдителност, докато ефектът от лечението с Gemcitabin (Гемцитабин) е установен.
- Почивайте си много.
- Поддържайте у дома лекарствата, които може да са ви необходими, за да контролирате симптомите.
- Преди да започнете химиотерапия, уведомете Вашия лекар за всички лекарства, които приемате. Понякога нежеланите реакции могат да бъдат свързани с други лекарства, които приемате, а не с химиотерапия.
- Ако симптомите са тежки или не се подобряват след 24 часа, не се колебайте да се свържете с болницата.
- Обърнете внимание на оплакванията, които може да са свързани с образуване на тромбози: болка, зачервяване, подуване на ръката или крака, задъх или болка в гърдите. Ако имате някой от тези симптоми, свържете се с Вашия лекар.
- Не провеждайте ваксинация без одобрението на Вашия лекар, докато сте на химиотерапия.
- Ако сте жена в детеродна възраст:
  - Информирайте Вашия лекар, ако сте бременна или може да сте бременна, преди да започнете това лечение.
  - Избягвайте забременяване по време на химиотерапия.
  - Не кърмете по време на химиотерапия.

Кога да се свържете с болницата?

Ако имате силно изразени оплаквания, които не се подобряват в рамките на 24ч, не се колебайте да се свържете с лечебното заведение, където се лекувате.

Контакт в болницата за спешни случаи:

.....

От къде мога да получа повече информация?

Ако искате да се информирате повече в тази област може да посетите сайта на европейката асоциация по Онкология ESMO Biliary tract cancer: Guide for Patients или сайтът на пациентската организация AMMF The Cholangiocarcinoma Charity .

Тук може да намерите ликове към двете страници:

<https://www.esmo.org/for-patients/patient-guides/biliary-tract-cancer>

<https://ammf.org.uk/patient-guide/>